

Jaarplan

2021

*Regionaal Informatie en Expertise Centrum
(RIEC) Oost-Nederland*

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	
2	Het RIEC Oost-Nederland	4
	2.1 Waarom?	4
	2.2 Hoe?	4
	<i>Organisatie en aansturing</i>	4
	<i>Het RIEC-bureau</i>	4
	<i>Taken RIEC-bureau</i>	4
	2.3 RIEC/LIEC Next Level	5
3	Opgaven RIEC Oost-Nederland voor 2021	7
	3.1 Duurzame Versterking – Strategie 2021-2025	7
	3.2 Verbetering proces ‘Van signaal naar interventie’	7
	3.3 Bestuurlijke weerbaarheid	8
	<i>Weerbaarheidsscan</i>	8
	<i>Bewustwordingsbijeenkomsten en trainingen</i>	8
	<i>De Wet Bibob en Algemene Plaatselijke Verordening (APV)</i>	8
	3.4 Thema’s	9
	<i>Outlaw Motorcycle Gangs (OMG’s)</i>	9
	<i>Ondermijnende milieucriminaliteit</i>	9
	<i>Zorgfraude</i>	10
	<i>Mensenhandel</i>	10
	3.5 Regionale projecten en onderzoeken	10
	<i>Internationaal</i>	10
	<i>Buitengebied</i>	11
	<i>Vakantieparken</i>	12
	<i>Fenomeenonderzoeken</i>	12
	3.6 Inzet RIEC-bureau in de districten	13
	<i>Gelderland-Zuid</i>	13
	<i>Gelderland-Midden</i>	13
	<i>Twente</i>	13
	<i>IJsselland</i>	14
	<i>Noord- en Oost-Gelderland</i>	15
	3.7 Organisatie	15
	<i>Bedrijfsvoering</i>	15
	<i>Communicatie</i>	15
	<i>IT</i>	16
	<i>Juridisch</i>	16
4	Versterkingsplannen, nieuwe claims en het Project Afpakken	17
	4.1 Versterkingsplan regio Oost-Nederland	17
	<i>Het RIEC binnen de versterkingsaanpak</i>	18
	4.2 Nieuwe claims	18
	<i>Rol RIEC-bureau in nieuwe projecten nieuwe claims</i>	18
	4.3 Project afpakken/Syndru	18
5	Begroting	20

1 Voorwoord

Beste partners,

In deze coronaperiode waarin wij een ongeken­de gezond­heids­crisis bezweren met afstand houden en thuiswerken als methoden, vinden drugshandel, wapenhandel, mensenhandel en andere vormen van ondermijnende criminaliteit gemakkelijker de weg door de bovenwereld van onze regio met twee provincies en 76 gemeenten. Criminelen zien dat juist ook in Oost-Nederland veel ondernemers in geldnood komen, waardoor het zwarte geld voor normale diensten aan de verkeerde mensen nogal eens meer aantrekkingskracht krijgt; snel bereikbaar door bijvoorbeeld ruimten te verhuren voor hennepkwekerijen of voor wapenopslag.

Dat is met name gevaarlijk voor onze jongeren. Jongerenwerkers vertellen mij hoe criminelen in onze gemeenten ontvankelijke jongens ronselen als geldezel voor witwaspraktijken, bezorger van illegale waren of bewaarplaats van foute handel. Dat het om jonge mensen gaat die in foute circuits terecht komen, soms van generatie op generatie, vind ik extra pijnlijk.

Het RIEC heeft een ongemeen belangrijke opdracht. Ondermijning stopt in onze buurten en wijken alleen als wij erin slagen de daders achter de daders te stoppen. Opdat eigenaren van kwekerijen die worden opgerold niet voortdurend nieuwe huurders vinden voor plantages in onze gemeenten en opdat cokehandelaren niet voortdurend nieuwe loopjongens verblinden met risicovolle nep carrières. Pas als de criminelen in de touwen hangen, loont misdaad niet meer zo gemakkelijk. Dan komen de docenten, jongerenwerkers, stagebegeleiders en werkgevers veel beter uit de verf met hun wenkend perspectief voor leren, diploma's halen en werk vinden.

Criminaliteit geen kans geven onze samenleving te misbruiken en te corrumperen, dat is de missie voor een keur aan overheden en overheidsdienaren, van Openbaar Ministerie tot Arbeidsinspectie en van Omgevingsdienst tot FIOD. Voor een keur aan overheidsdienaren, van baliedmedewerker tot boekhouder en van bode tot burgemeester. Het RIEC biedt daarom tal van trainingen bij de ondermijningsacademie. Bijvoorbeeld in technieken om de verruimde Bibobmogelijkheden te benutten, het is een enorme vooruitgang tegen criminaliteit dat gemeenten voor het eerst naast

subsidieaanvragers ook aandeelhouders en andere financiers kunnen onderzoeken op eerlijke handel en wandel. Bovendien kunnen gemeenten bij aanbestedingen voor het eerst ook zorgaanbieders checken: gaan deze aanbieders de zorgdiensten waar zij belastinggeld voor krijgen ook feitelijk leveren, gezien hun voorgeschiedenis? Het zijn voorbeelden van hoe zeer het bij georganiseerde criminaliteitsbestrijding aan komt op gebundelde informatie, kennis en bekwaamheden.

Dat is de kracht van het RIEC, dat de trends, fenomenen en expertise in beeld brengt. Met steeds meer overheidspartners erbij. Toch zijn ook de observaties van onze bewoners in Oost-Nederland onmisbaar, met hun waarnemingen winnen de analytische data sterk aan waarde. Het is daarom de kunst voor het RIEC om de inzet, de voortgang en het resultaat in brede kringen tussen de oren te krijgen, opdat de bewoners van onze regio het derde oog ontwikkelen voor verdachte zaken. En opdat zij hiervan melding te maken, dat doen zij als zij horen en zien hoe goed de politie haar connecties aanwendt om wat bewoners aandragen in te zetten voor opsporing en barrières tegen criminaliteit.

Door onze deelname aan het RIEC in Oost-Nederland zijn wij gezamenlijk in staat, over onze gemeentegrenzen heen in deze grensstreek tegenover de georganiseerde criminaliteit een georganiseerde criminaliteitsbestrijding te zetten. Omdat een eerlijke samenleving begint bij veiligheid. En omdat veiligheid anno nu niet kan zonder platforms als het RIEC.

Veel succes!

*Warme groet,
Ahmed Marcouch*

2 Het RIEC Oost-Nederland

Om de georganiseerde criminaliteit in Nederland effectief aan te kunnen pakken, dient de overheid zich dusdanig te organiseren dat er sprake is van een geïntegreerde, probleemgerichte aanpak, waarbij zowel strafrechtelijke, fiscale als bestuursrechtelijke maatregelen worden ingezet. Eén gezamenlijke overheid tegen ondermijning. Deze aanpak wordt door het RIEC Oost-Nederland (hierna RIEC-ON) ondersteund en gefaciliteerd. Het RIEC-ON bedient daartoe diverse aangesloten overheidsorganisaties. Het betreft onder meer gemeenten, de politie, het OM, de Belastingdienst en de provincies Overijssel en Gelderland.

2.1 Waarom?

Georganiseerde criminaliteit is een omvangrijk en veelzijdig maatschappelijk probleem, dat niet door één enkele overheidspartij op te lossen is. Een efficiënte en effectieve samenwerking is hierbij van cruciaal belang. Dit is ook de afgelopen jaren weer gebleken uit het groeiend aantal casussen en signalen. De term ondermijnende criminaliteit verwijst vooral naar het effect dat het heeft op de samenleving. Het gaat om crimineel handelen dat zoveel sociale en economische invloed heeft, dat het de fundamenten van de rechtstaat ondermijnt en daarmee ook de veiligheid en integriteit van de samenleving.

Een effectieve aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt vooral om inzicht. Inzicht in hoe dit fenomeen in elkaar zit en inzicht in welke interventies er daadwerkelijk toe doen. Daarnaast is het voor een effectieve aanpak van belang om intensief samen te werken met alle partners en als één overheid op te treden. Dit wordt mogelijk gemaakt door het RIEC-convenant, dat samenwerking en informatiedeling mogelijk maakt. Het RIEC-bureau faciliteert en ondersteunt deze samenwerking en informatiedeling.

2.2 Hoe?

Organisatie en aansturing

Het RIEC-samenwerkingsverband, waarin in Oost-Nederland 76 gemeenten, de politie, twee provincies, het Openbaar Ministerie, en de Belastingdienst samenwerken met de andere convenantpartners in de aanpak van ondermijnende criminaliteit, wordt ondersteund door het RIEC-bureau. De strategische en beleidsmatige sturing van de samenwerking en de

strategische aansturing van het RIEC-bureau, gebeurt door de stuurgroep RIEC.

De operationele uitvoering van de samenwerking vindt, gezien de omvang van het samenwerkingsverband, vooral plaats op districtelijk niveau. Op deze manier sluit de werkwijze goed aan bij de districtelijke aanpak.

Voor de informatie-uitwisseling onder het RIEC-convenant, het signaleren en beoordelen van casussen, het bespreken van interventieadviezen en de onderlinge afstemming tussen partners rond casussen, zijn districtelijke informatiepleinen opgericht. De bestuurlijke afstemming, het bepalen van capaciteit en eventuele prioritering van casuïstiek vinden plaats in de districtelijke stuurgroepen. Naast de districtelijke informatiepleinen wordt er ook gewerkt met enkele thematische informatiepleinen op het niveau van Oost-Nederland (dit betreft de thema's milieu, synthetische drugs en internationaal) en een eenheidsinformatieplein, waar complexe en districts overstijgende casuïstiek behandeld wordt. De eenheidsstuurgroep zorgt daarbij niet alleen voor de prioritering en capaciteitsplanning van casuïstiek, maar richt zich ook meer op fenomenen en handavingsknelpunten. De samenwerking is op deze manier zo ingericht dat het voor alle samenwerkingspartners altijd mogelijk is signalen in te brengen, te bespreken en door het delen van informatie tot een beter beeld van ondermijnende criminaliteit en bijbehorende effectieve (integrale) interventies te komen. Naast de facilitering in de casuïstiek ondersteunt het RIEC-bureau de partners op een aantal andere aspecten die hieronder benoemd worden.

Het RIEC-bureau

Het samenwerkingsverband wordt ondersteund door het RIEC-bureau, waarbij gewerkt wordt met vijf districtelijke RIEC-teams en een regionaal team. De districtelijke teams geven bestuurlijk advies, integraal advies, casuscoördinatie en casusanalyses voor de deelnemers in de districten. Het regionale team richt zich, naast de ondersteuning van de thematische en eenheidsinformatiepleinen en de eenheidsstuurgroep, ook op (fenomeen)onderzoeken en projectleiding en -ondersteuning. Het RIEC-bureau geeft ook ondersteuning aan de uitvoering van het regionale versterkingsplan (hoofdstuk 4).

Taken RIEC-bureau

Het RIEC-bureau is opgericht ter ondersteuning van gemeenten en andere overheidspartners bij de bestuurlijke en

integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit. Het bureau faciliteert de zogenaamde één-overheid-aanpak van ondermijnende criminaliteit. Daarbij worden de bevoegdheden en expertise van partners zodanig geïntegreerd ingezet, dat we maximaal effect bereiken in onze strijd tegen ondermijnende criminaliteit.

Het RIEC-bureau verbindt informatie, expertise en slagkracht van de verschillende overheidsinstanties. Dit gebeurt onder meer door in casussen de informatie van alle betrokken partners te verzamelen, te verwerken, te analyseren en concrete handelingsscenario's voor te leggen aan betrokken partners. Daarnaast levert het RIEC specifieke bestuurlijke, juridische en projectmatige expertise ter ondersteuning van met name de gemeenten en provincies.

Bovenstaande taken kunnen kortweg onderverdeeld worden in de volgende terreinen:

➤ BEWUSTWORDING

Het RIEC-ON vergroot de bewustwording van partners op het gebied van ondermijning.

➤ INZICHT EN INFORMATIE-UITWISSELING

Het RIEC-ON versterkt het inzicht in integrale problematiek door alle relevante informatie van de partners te verzamelen en te analyseren. Het RIEC-ON creëert eveneens inzicht doordat het zicht heeft op alle signalen. Hierdoor worden dwarsverbanden gelegd en trends en ontwikkelingen gesignaleerd.

➤ SAMENWERKING EN (CASUS)AANPAK

Het RIEC-ON is jaarlijks betrokken bij circa 225 integrale casussen en adviseert bij ongeveer 300 zaken op het gebied van de wet Bibob en andere bestuurlijke maatregelen.

➤ ONDERSTEUNING IN DE UITVOERING

Op projectmatige basis worden specifieke projecten binnen Oost-Nederland ondersteund bij de uitvoering. In 2021 en 2022 zijn hiervoor via de additionele claims extra middelen beschikbaar gekomen.

➤ COMMUNICATIE

Afspraken maken om als gezamenlijke overheid op te treden is één, er daadwerkelijk naar handelen en hierover communiceren is echter een belangrijk tweede element.

➤ KENNISUITWISSELING

Door de rol van het RIEC-ON bij casuïstiek en de expertise van de medewerkers, beschikt het RIEC-ON over kennis van de verschillende thema's. Met deze kennis en expertise ondersteunt het RIEC-ON gemeenten niet alleen bij concrete signalen, maar bijvoorbeeld ook bij het opstellen van (nieuw) gemeentelijk beleid.

2.3 RIEC/LIEC Next Level

Het RIEC Oost-Nederland is één van de tien RIEC's in Nederland. Landelijk kennen we daarnaast het LIEC, dat onder meer zorgt voor verbinding tussen de RIEC's en de landelijke partners en het delen van expertise tussen de RIEC's. In 2020 is een gezamenlijke strategische agenda 2020-2022 vastgesteld met als thema's: integrale intelligence (verhogen bewustzijn), één sterke overheid, maatschappelijke weerbaarheid en een professionele RIEC/LIEC-organisatie. Via het landelijke programma Next Level wordt hier verder uitvoering aan gegeven, met het hoofdenoverleg RIEC's als opdrachtgever. Als RIEC-ON zijn we bij diverse opgaven betrokken. Dit zullen we in 2021 blijven voortzetten. Daarbij fungeert Next Level als een netwerk en verbindende schakel binnen het RIEC-LIEC-bestel. Dit zal in 2021 verder doorontwikkeld worden.

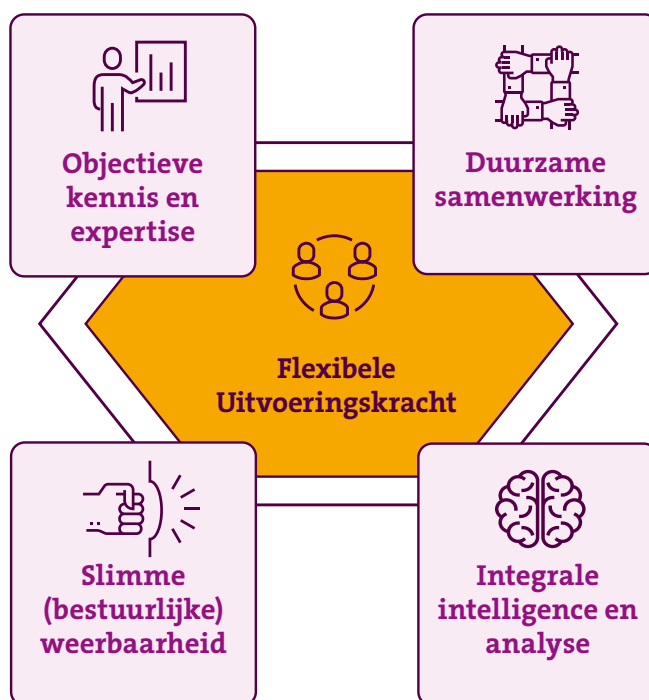
In 2021 haken wij landelijk aan op de volgende onderwerpen:

- Het verder ontwikkelen van een integrale interventiematrix voor ons en onze partners.
- Het verder ontwikkelen, implementeren en professionaliseren van ons producten- en dienstenportfolio.
- Het professionaliseren en rijker verantwoord van onze reguliere activiteiten en de resultaten vanuit de versterkingsplannen.
- Het verbeteren van het samenspel van de RIEC's, het LIEC en de verschillende partners.
- Het ontwikkelen van gezamenlijke communicatie en communicatiestrategieën.
- Ontwikkeling op het gebied van integrale intelligence en analyse, samen met de partners.
- Het ontwikkelen van een opvolger van RIEC IS (informatiesysteem voor informatievastlegging en casuïstiek).

In Oost-Nederland zullen we daarnaast de komende jaren de dienstverlening en ondersteuning doorontwikkelen via de volgende vijf versterkingslijnen:

1. **Duurzame samenwerking**, waarbij wij de samenwerking tussen de overheidspartners onderling, maar ook met maatschappelijke coalities, willen stimuleren en versterken;
2. **Objectieve kennis en expertise**, waarbij wij kennis en leren veel meer willen mobiliseren en versnelling willen aanbrengen bij kennisinterventies;
3. **Integrale intelligence en analyse**, waarbij wij een ontwikkeling van verdergaande technologisering en verbeterde data-analyses willen stimuleren;
4. **Slimme (bestuurlijke) weerbaarheid**, waarbij wij de informatiepositie van de partners willen versterken en de handelingspositie willen verbreden;
5. **Flexibele uitvoeringskracht**, waarbij wij onze partners willen ondersteunen en faciliteren in de uitvoeringsfase, zonder daarbij de verantwoordelijkheden van de partners over te nemen, bijvoorbeeld door monitoring, coördinatie en ontkleurd project- en programmamanagement.

Deze lijnen worden ook gehanteerd binnen het versterkingsplan van Oost-Nederland, waar in hoofdstuk 4 nader op wordt ingegaan.

In dit hoofdstuk aandacht voor de concrete uitdagingen en opdrachten voor het RIEC-bureau in 2021. In de eerste drie paragrafen beschrijven we de drie grootste opdrachten van het RIEC-bureau in 2021, namelijk het opstellen van een meerjarenstrategie, het verbeteren van het proces van signaal tot interventie en het vergroten van de bestuurlijke weerbaarheid met onder andere de uitvoering van de weerbaarheidsscan.

Vanaf paragraaf vier gaan we in op een aantal belangrijke convenantthema's of handhavingsknelpunten in de regio Oost-Nederland, worden de regiobrede projecten toegelicht en worden tenslotte de belangrijkste speerpunten en opdrachten in de vijf districten benoemd.

3.1 Duurzame Versterking – Strategie 2021-2025

Als RIEC-ON willen we een duurzame versterking in gang zetten. Dit doen we via de vijf versterkingslijnen (zie paragraaf 2.3). In 2020 zijn we naar aanleiding van het evaluatierapport van Lysias gestart met de implementatie van de aanbevelingen voor het proces 'Van signaal tot interventie' (zie paragraaf 3.2). Tegelijkertijd is de vraag ontstaan om te kijken naar de rol van het RIEC in de aanpak van ondermijning als geheel, naast die van de partners, en naar de gezamenlijke aanpak van ondermijning in Oost-Nederland in de toekomst.

In de Stuurgroep is besloten om met alle partners een gezamenlijke strategie op te stellen, waarbij gekeken wordt waar het RIEC-samenwerkingsverband en het RIEC-bureau in 2025 in Oost-Nederland moeten staan.

Als start van dit proces zijn in eerste instantie de stuurgroepleden en de regioburgemeester geïnterviewd. Uit deze interviews zijn de kaders en vragen gedestilleerd voor het vervolgproces. In kwartaal één en twee van 2021 zal aan de hand daarvan, onder meer middels een enquête onder de partners (bestuurlijk en ambtelijk) en een symposium, de gezamenlijke strategie vorm en inhoud moeten krijgen. Hierbij is het van belang dat bewuste strategische keuzes in de aanpak van ondermijnende criminaliteit gedragen worden door alle partners.

NR.	Activiteit
1	Schrijven van Strategie 2021-2025 met input van alle partners in Oost-Nederland. Strategie wordt eind juni vastgesteld in Stuurgroep.

Planning

3.2 Verbetering proces 'Van signaal naar interventie'

Vanuit het versterkingsplan is in 2020 het evaluatierapport Van signaal naar interventie, over de werking en voortgang van de informatiepleinen en stuurploegen in RIEC Oost-Nederland, opgeleverd door Lysias. Daarbij zijn aanbevelingen gedaan om het proces te verbeteren. Met deze aanbevelingen is een eerste aanzet gedaan om de samenwerking binnen de districten en de regio verder te optimaliseren en het proces Van signaal naar interventie verder door te ontwikkelen. Inmiddels zijn de districten aan de slag gegaan en worden de eerste stappen gezet met de implementatie van de adviezen. In 2021 zal hier vervolg aan gegeven worden, waarbij vanuit het RIEC-bureau geïnvesteerd wordt in de volgende punten:

> VERBETERING ADMINISTRatieve ORGANISATIE EN INFORMATIEHUISHOUDING OP ORDE

Het RIEC gaat werken aan een verbeterde informatiehuishouding, zodat voortgangs- en sturingsinformatie meer up-to-date zijn en geautomatiseerd geleverd kunnen worden. Deze informatie kan ook gebruikt worden voor onze partners.

› VERSTERKING WERKPROCES ‘VAN SIGNAAL TOT INTERVENTIE’ DOOR HET RIEC

De in 2019 gestarte districtelijke RIEC-teams, worden verder ondersteund bij het invullen van de verschillende rollen (accountmanagement, casuscoördinatie en analyse), onder andere door training en intervisie. Doel daarvan is verbetering van het werkproces ‘Van signaal tot interventie’.

› ONTWIKKELEN RANDVOORWAARDEN ACTIEGERICHT WERKEN

In de evaluatie van de informatiepleinen wordt geadviseerd meer actiegericht samen te gaan werken, bijvoorbeeld in een actiecentrum of door middel van een samenwerkdag. Voor de verdere doorontwikkeling zal een “programma van wensen en randvoorwaarden” opgesteld worden om een dergelijke manier van samenwerken veilig en adequaat vorm te kunnen geven.

NR.	Activiteit
2	Verbetering administratieve organisatie en informatiehuishouding op orde.
3	Versterking werkproces ‘Van signaal tot interventie’ door het RIEC, o.a. door training.
4	Doorontwikkeling informatiepleinen en stuurploegen naar actiegericht werken.

3.3 Bestuurlijke weerbaarheid

Weerbaarheidsscan

Het is van belang dat gemeenten weerbaar zijn tegen negatieve invloeden van buitenaf in de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Daarnaast is het belangrijk dat gemeenten de interne organisatie op orde hebben en beschikbare instrumenten waar mogelijk inzetten.

Om inzicht te krijgen in de weerbaarheid van een gemeente kan een weerbaarheidsscan worden uitgevoerd. Aan de hand van deze scan ontvangt de gemeente aanbevelingen, waarmee deze (samen met het RIEC) een actieplan kan maken om de weerbaarheid te vergroten.

In 2020 zijn alle voorbereidingen getroffen om de weerbaarheidsscan, die tevens is opgenomen in het versterkingsplan, vanaf 2021 bij de gemeenten te kunnen uitvoeren.

Alle gemeenten in Oost-Nederland hebben de mogelijkheid om een weerbaarheidsscan uit te laten voeren in de komende twee jaar.

In totaal hebben 66 gemeenten en een provincie zich aangemeld voor de weerbaarheidsscan. In februari 2021 starten drie onderzoekers. Voor 2021 staan 30 scans op de rol. In alle districten wordt in 2021 een start gemaakt met de scans. Het project duurt in totaal twee jaar.

NR.	Activiteit
5	Uitvoering van 30 weerbaarheidsscans in 2021.

Bewustwordingsbijeenkomsten en trainingen

Ook in 2021 zullen wij onze reguliere bewustwordingsbijeenkomsten met bestuurders en ambtenaren continueren en raadsleden, collegeleden en/of statenleden desgewenst blijven informeren over de signalen, de aanpak en de gevaren van ondermijnende (georganiseerde) criminaliteit. Daarnaast zullen we via de ondermijningsacademie trainingen aanbieden op het gebied van weerbaarheid.

Voor 2021 staan de volgende trainingen ingepland:

- **Trainingen Bibob: algemeen, gesprekstechnieken en financieel onderzoek**
- **Training Introductie Integraal Samenwerken**
- **Training Gesprekstechnieken Boa's en toezichthouders**
- **Training Open Bronnen onderzoek**

Afgelopen jaar is een groot deel van de trainingen geschrapt vanwege corona. Voor komend jaar wordt bezien op welke manier de trainingen wel doorgang kunnen vinden. Daarbij wordt gekeken naar groepsgrootte en naar online-mogelijkheden.

NR.	Activiteit
6	Bewustwordingsbijeenkomsten met bestuurders, collegeleden, raadsleden en statenleden.
7	Trainingen geven over: Bibob, Introductie Integraal Samenwerken, Gesprekstechnieken Boa's en toezichthouders en de training Open Bronnen onderzoek.

De Wet Bibob en Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

In augustus 2020 is de Wet Bibob aangepast. Nieuw in de wet is de mogelijkheid voor bestuursorganen om van aandeelhouders, leidinggevenden en financiers van de betrokkene, justitiële gegevens op te vragen. Door deze extra bevoegdheden wordt het voor bestuursorganen makkelijker om een goed beeld te krijgen van personen rondom de betrokkene.

Een andere belangrijke wijziging is om de beperkingen los te laten waarop de Wet Bibob kan worden toegepast bij overheidsopdrachten (aanbestedingen). Eerder kon de Wet Bibob alleen worden toegepast bij overheidsopdrachten in het kader van milieu, bouw en ICT. Nu kan de Wet Bibob bij alle overheidsopdrachten worden toegepast. Dit betekent dat aanbestedingen ten aanzien van bijvoorbeeld zorg ook getoetst kunnen worden aan de Wet Bibob.

Naar aanleiding van deze wetswijziging zijn veel gemeenten bezig om het Bibob-beleid aan te passen. Het RIEC-ON zal hier ook in 2021 bij ondersteunen. Bovendien zullen we een handreiking "Toepassing Wet Bibob bij aanbestedingen" maken voor de gemeenten.

In 2021 zullen bovendien periodiek weer Bibob-trainingen worden aangeboden (Bibob-algemeen, financieel en gesprekstechnieken). Daarnaast worden er "op maat" trainingen aangeboden voor gemeenten en provincies.

In 2021 zal tevens het Landelijk Bibob-congres worden georganiseerd, wanneer de coronamaatregelen dit toelaten. Dit congres wordt georganiseerd in samenwerking met de provincies Gelderland en Overijssel.

Ten aanzien van de ondersteuning bij (Bibob-)casuïstiek is de verwachting dat er in 2021 een toename zal zijn van verzoeken tot ondersteuning. De verwachting is dat, wanneer er zicht is op versoepeling van de coronamaatregelen voor de lange termijn, dit zal leiden tot veel overnames in onder andere de horeca. Bovendien gaan steeds meer gemeenten inzetten op de aanpak van zorgfraude, wat zal leiden tot een toename in het aantal adviesverzoeken.

Ook zijn veel gemeenten bezig om hun regelgeving, waaronder de APV, ondermijningsproof te maken. Ook hierbij zal het RIEC-ON ondersteunen.

NR.	Activiteit
8	Ondersteuning gemeenten bij aanpassen Bibob-beleid.
9	Opstellen handreiking Wet Bibob bij aanbestedingen.
10	Aanbieden van Bibob-trainingen: algemeen, financieel en gesprekstechnieken.
11	Organiseren landelijk Bibob-congres met Overijssel en Gelderland.
12	Ondersteuning gemeenten bij 'ondermijningsproof' maken van APV.

3.4 Thema's

In deze paragraaf zal ingegaan worden op een aantal thema's binnen het RIEC-samenwerkingsverband, waarbij voor het jaar 2021 ontwikkelingen op de agenda staan.

Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)

Sinds een aantal civiele verboden werd uitgesproken, lijkt het straatbeeld een stuk rustiger te zijn ten aanzien van de OMG's. Toch wordt geconstateerd dat er nieuwe clubs ontstaan, bijvoorbeeld als afsplitsing van verboden clubs. Tevens is gebleken dat nog niet alle gemeenten in Oost-Nederland het zogenaamde Colourverbod in de APV opgenomen hebben. Na een landelijke discussie over de juridische haalbaarheid van een dergelijk artikel in de APV, is het artikel inmiddels weer opgenomen in het model-APV van de VNG. Zowel vanuit de RIEC samenwerking als via het kennisplatform binnen de VNON wordt de dringende oproep gedaan het artikel in de APV op te nemen. Doelstelling voor 2021 is dat zoveel mogelijk gemeenten dit Colourverbod hebben opgenomen in hun APV.

NR.	Activiteit
13	Stimuleren van gemeenten om Colourverbod in de APV op te nemen.

Ondermijnende milieucriminaliteit

Vanwege de ligging in een grotendeels landelijk gebied en de impact van enkele omvangrijke milieucasussen in de afgelopen periode, is het onderwerp milieucriminaliteit een belangrijk item binnen de samenwerking in Oost-Nederland. Door de samenwerking met de twee provincies is er sprake van een adequate afstemming met de zeven Gelderse omgevingsdiensten en de omgevingsdiensten van Twente en IJsselland.

Om deze reden is enige jaren geleden door het RIEC-ON het Informatieplein Milieu gestart. Op aangeven van de partners, onder andere op basis van analyses van het Team Ketentoezicht, zullen casussen op het gebied van ondermijnende milieucriminaliteit worden opgewerkt. Verder zal in 2021 het Informatieplein Milieu ook vanuit het Functioneel Parket meer worden ondersteund om zo de integrale aanpak van de ondermijnende milieucriminaliteit naar een hoger plan te brengen.

NR.	Activiteit
14	Doorontwikkelen integrale aanpak van ondermijnende milieucriminaliteit.

Zorgfraude

Zorgfraude is het bewust gebruiken van gelden die bestemd zijn voor zorgverlening, voor andere, op eigen belang gerichte doeleinden. Op die wijze stimuleert en faciliteert het criminaliteit en onttrekt het kapitaal aan de directe zorg voor de meest kwetsbare mensen. De stuurgroep RIEC Oost-Nederland heeft het onderwerp zorgfraude in 2016 als handhavingknelpunt toegevoegd aan het convenant, om de informatiedeling tussen de RIEC-partners te faciliteren. Op die wijze wordt bijgedragen aan een integrale aanpak in Oost-Nederland.

In 2021 zal het RIEC de partners verder ondersteunen bij de casusgerichte aanpak via de informatiepleinen. De ervaring die is opgedaan op het Informatieplein Zorgfraude in Twente, wordt verder uitgerold naar de andere districten.

Tevens zal het RIEC bijdragen aan het delen van kennis en kunde tussen de verschillende districten, in samenhang met de landelijke ontwikkelingen. Het RIEC helpt mee in de advisering van partners, om de barrières aan de voorkant te verhogen en op die wijze malafide zorgaanbieders uit te sluiten.

In 2021 wordt onder andere aandacht besteed aan de mogelijkheden van screening, voortkomend uit de uitbreiding van Wet Bibob. In 2021 organiseert het RIEC een expert-bijeenkomst zorgfraude met vertegenwoordigers vanuit de verschillende districten. Doelstelling is om de successen in de aanpak te delen en op die wijze een veilig zorgveld te creëren in heel Oost-Nederland. In samenwerking met het LIEC wordt ook een bijeenkomst georganiseerd voor en met de andere RIEC's en relevante partners, zodat effectieve aanpakken met elkaar gedeeld kunnen worden.

NR.	Activiteit
15	Doorontwikkelen expertise casusgerichte aanpak zorgfraude.
16	Ontwikkeling instrumentarium aanpak zorgfraude.
17	Organiseren expert-bijeenkomst regio Oost-Nederland.
18	Organiseren landelijke bijeenkomst zorgfraude met andere RIEC's/LIEC.

Mensenhandel

Het convenant thema mensenhandel wordt binnen Oost-Nederland, samen met het handhavingknelpunt misstanden in de prostitutie, in verschillende overlegvormen behandeld.

De signalen en casussen worden besproken in óf specifiek op mensenhandel gerichte casusoverleggen, óf binnen de reguliere overleggen van het informatieplein. Dit verschilt per district. Tijdens de casusbespreking zitten de specifieke specialisten rond het thema mensenhandel en misstanden in de prostitutie aan tafel. Op deze manier worden in ieder district signalen en casuïstiek over mensenhandel behandeld.

Binnen Oost-Nederland is daarnaast een werkgroep ingesteld die bezig is met de doorontwikkeling van de aanpak van mensenhandel. Het RIEC neemt actief deel aan deze werkgroep, die voorgezeten wordt door de gemeente Apeldoorn en ondersteund door het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland. Binnen deze werkgroep worden verschillende pijlers omtrent het thema mensenhandel ingericht.

Deze pijlers zijn:

1. **Bewustwording**
2. **Het proces Van signaal tot interventie**
3. **Verbinding tussen zorg en veiligheid**
4. **Beleid en regelgeving**

Deze pijlers worden op inhoud verder onderzocht en waar mogelijk verbeterd. In 2021 zal dit verder vorm en met name inhoud gaan krijgen.

NR.	Activiteit
19	Inzet werkgroep doorontwikkeling aanpak mensenhandel.

3.5 Regionale projecten en onderzoeken

Internationaal

Het werkgebied van het RIEC-ON is grotendeels gelegen aan de Duitse grens. In het verleden is gebleken dat criminelen veelvuldig gebruik maken van de grens voor hun illegale activiteiten. Dit gaat niet alleen om drugsdelicten, maar vooral ook om andere ondermijnende criminaliteit, zoals bijvoorbeeld witwassen via vastgoed of uitkeringsfraude. Uiteraard hebben beide landen een groot belang bij het aanpakken van deze praktijken.

De lokale (bestuurlijke) samenwerking is hierbij van cruciaal belang. In de afgelopen jaren is er al een structurele samenwerking op het gebied van ondermijning ontstaan tussen de twee grenssteden Enschede en Gronau.

Maar ook andere Duitse steden vinden inmiddels de weg over de grens, als Nederlanders mogelijk betrokken zijn bij een probleem rondom ondermijning. Bekeken wordt hoe informatie gedeeld kan worden en op welke manier het beste tussen de Duitse en Nederlandse overheden samengewerkt kan worden. Het belang van grensoverschrijdende samenwerking geldt natuurlijk niet alleen voor het RIEC Oost-Nederland, maar ook voor andere RIEC's met een grens. Daarom wordt niet alleen de samenwerking met Duitsland gezocht, maar ook met andere RIEC's en het EURIEC. Zo dienen bijvoorbeeld internationale casussen die in deze regio spelen en de informatie-uitwisseling hieromtrent, als voorbeelden voor het EURIEC voor een juridische toetsing.

Om verder toe te werken naar een structurele bestuurlijke en integrale internationale samenwerking, zijn de speerpunten voor het jaar 2021:

1. **Voortzetten van bestaande structuren en samenwerkingsverbanden**
2. **Uitbreiden en ondersteunen van de lokale samenwerking naar meer grensregio's, concreet in ieder geval de regio's Achterhoek en Dinkelland**

Naast het werken aan concrete casuïstiek is het ook van belang om meer inzicht te krijgen in vormen en omvang van grensoverschrijdende criminaliteit. Om deze reden zal er in 2021 gestart worden met een onderzoek naar grensoverschrijdende fenomenen.

NR.	Activiteit
20	Voortzetten van bestaande structuren en samenwerkingsverbanden.
21	Uitbreiden en ondersteunen van de lokale samenwerking in meer grensregio's, concreet in ieder geval de Achterhoek en Dinkelland.
22	Analyse/onderzoek rondom grensoverschrijdende fenomenen.

Buitengebied

Oost-Nederland kent een groot buitengebied, met veel agrarische bedrijven. Door de aanwezigheid van veel leegstaande bedrijfsruimte in het relatief dunbevolkte gebied, zijn deze locaties interessant voor (drugs)criminelen. In Oost-Nederland lopen verschillende mooie initiatieven om de aanpak van ondermijning in het buitengebied vorm te geven. Deze zijn vaak wel versnipperd in geografisch opzicht

en ervaringen worden nog weinig gedeeld of uitgewisseld, waardoor geregeld het wiel opnieuw wordt uitgevonden. De omvang van het buitengebied en de complexiteit van de aanpak van ondermijning in het buitengebied, gekoppeld aan een in Oost-Nederland sterk groeiend probleem van synthetische drugsproductie, vragen om een passende, en vooral gezamenlijke, goed afgestemde aanpak. De provincies Gelderland en Overijssel, het Platform Veilig Ondernemen (PVO) en RIEC Oost-Nederland kunnen bij de aanpak van het buitengebied voor versnelling en samenhang zorgen door samen afspraken te maken en lokale partijen te ondersteunen. Om te voorkomen dat een waterbed-effect ontstaat is het van belang dat de gemeenten in de provincies Gelderland en Overijssel hierin gelijk op gaan. Het Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied (KVO), en daarmee ook het Platform Veilig Ondernemen (PVO), speelt een belangrijke rol bij bewustwording en weerbaarheid van de bewoners van het buitengebied. Ook zijn zij van belang bij het vergroten van de betrokkenheid en de meldingsbereidheid en het smeden van maatschappelijke coalities in de strijd tegen de ondermijnende criminaliteit.

Om de gezamenlijke aanpak en coördinatie in Oost-Nederland vorm te geven, wordt op dit moment geschreven aan een gezamenlijk werkdocument voor de periode 2021 en 2022, waarin ook de aanbevelingen uit het recent uitgevoerde onderzoek "Weerbare boeren in een kwetsbaar buitengebied" worden meegenomen. De uitvoering van lokale projecten vindt onder lokale verantwoordelijkheid plaats. De regionale partners ondersteunen en faciliteren daarbij zo veel mogelijk.

In het werkdocument is sprake van 4 hoofdlijnen:

1. **Herwinnen van vertrouwen**
2. **Verbeteren van de integrale informatiepositie**
3. **Kennis vergroten en delen**
4. **Versterken van duurzame integrale samenwerking (interventies)**

Het RIEC-ON is door het Ministerie van J en V aangewezen als landelijk trekker van het thema Buitengebied.

NR.	Activiteit
23	Opstellen van een gezamenlijk werkdocument voor de periode 2021 en 2022 waarin de aanbevelingen uit het recent uitgevoerde onderzoek 'Weerbare boeren in een kwetsbaar buitengebied' meegenomen worden.
24	Komen tot een actueel, doorlopend en integraal zicht/informatiepositie op de ondermijning in het buitengebied van Oost-Nederland. In 2021 worden de eerste stappen gezet voor een actueel en integraal beeld van het buitengebied vanuit het project Achterhoek.
25	Oprichten kenniskring buitengebied in de regio Oost-Nederland.
26	Faciliteren van een platform waar vraag en aanbod van VAB (Vrijkomende Agrarische Bebouwing) op een inzichtelijke en gecontroleerde manier bij elkaar komen ('Funda voor VAB').
27	Inventarisatie VAB's en onderzoeken welke invloed dit heeft op beleid en wet/regelgeving.

Vakantieparken

Vanwege de natuurlijke omgeving kent Oost-Nederland honderden vakantieparken. Door het enorme aantal parken, beperkt toezicht en wisselend beleid van gemeenten ten aanzien van bijvoorbeeld permanente bewoning, is er slecht zicht op de situatie op de parken. Hiermee zijn de vakantieparken in sommige gevallen een vrijplaats geworden, waar het voor gemeenten niet meer mogelijk is de gemeentelijke toezicht- en handhavingstaak goed uit te voeren. In 2019 en 2020 is vanuit het versterkingsplan Oost-Nederland de aanpak in Gelderland (via het project Ariadne) en Overijssel gestart. De aanpak in Gelderland zal gecontinueerd worden en in Overijssel zal aangehaakt worden bij een provincie-dekkend plan. Het RIEC-ON zal hierbij ondersteunen, onder meer met analysecapaciteit. Tevens zal er in 2021 een fenomeenonderzoek gedaan worden naar criminele investeringen in vakantieparken.

NR.	Activiteit
28	Ondersteunen bij aanpak vakantieparken in Gelderland en Overijssel.

Fenomeenonderzoeken

Sinds het bestaan van het RIEC is er voornamelijk geïnvesteerd in de integrale casusaanpak en bestuurlijke advisering. Onze ambitie is om de komende jaren ook meer te investeren in kennisontwikkeling. Dat willen we onder andere doen door middel van diverse soorten onderzoek. Daarbij wordt meer uitgezoomd en wordt getracht het grotere plaatje achter de individuele casuïstiek te begrijpen. We onderscheiden daarbij drie type onderzoeken, namelijk fundamenteel onderzoek, fenomeenonderzoek en fenomeenanalyse. De verschillende soorten onderzoeken kunnen gezien worden als een trechter van breed naar smal of van algemeen naar specifiek. Soms is het nodig om eerst een fundamenteel onderzoek te doen, alvorens iets gezegd kan worden over het ondermijnende aspect en hoe dit zich vervolgens afspeelt in een bepaald gebied.

Doel van het onderzoeksprogramma is gedegen (integrale) kennisontwikkeling, kennisvergroting en kennisdeling om daarmee beter onderbouwde keuzes te maken t.a.v. interventies en advies. Daarnaast kan het ons uiteindelijk handvatten bieden om ondermijnende criminaliteit te voorkomen, in plaats van dat we het enkel aan de achterkant aanpakken.

Voor 2021 staat een fenomeenonderzoek naar criminele investeringen in vakantieparken op de planning. Dit onderzoek dient tevens als pilot voor de verdere ontwikkeling en uitrol van een fenomeenaanpak binnen het RIEC-samenwerkingsverband. In 2021 zullen we gezamenlijk bepalen welke thema's zich lenen voor een onderzoek. Dat zal resulteren in een onderzoeksagenda voor RIEC Oost-Nederland. Voor het vaststellen van de onderwerpen sluiten we aan bij de strategische thema's die door de stuurgroep RIEC, het RVO of de DVO's worden aangedragen. De coördinatie en verantwoordelijkheid van het onderzoek liggen bij het RIEC en de samenwerkende partners. Naast de vastgestelde thema's houden we ook ruimte om in te springen op nieuwe fenomenen en trends die zich voordoen op het gebied van ondermijning.

NR.	Activiteit
29	Fenomeenonderzoek naar criminele investeringen in vakantieparken.
30	Opstellen onderzoeksagenda.

3.6 Inzet RIEC-bureau in de districten

Zoals aangegeven bestaat het RIEC Oost-Nederland uit vijf verschillende districten. In elk district is de aanpak van ondermijning vormgegeven. Naast de inzet bij (integrale) casuïstiek en specifieke bestuurlijke ondersteuning, kent ieder district ook zijn eigen ontwikkelingen en (programmatische) aanpak. Hoewel de hierboven beschreven onderwerpen regionaal spelen, hebben de districten elk een eigen couleur locale met zwaartepunten. Hieronder wordt per district aangegeven wat de speerpunten in deze verschillende districten zijn en zal kort ingegaan worden op de zwaartepunten in de districten.

Gelderland-Zuid

De districtelijke visie op ondermijning voor Gelderland-Zuid is het afgelopen jaar vormgegeven in een integraal plan van aanpak. Het plan richt zich op het terugdringen van georganiseerde criminaliteit, het vergroten van de weerbaarheid en integriteit van de overheid en het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid. De thema's die in het districtelijke plan zijn geprioriteerd zijn: drugs, veilig buitengebied, mensenhandel en zorgfraude. Het plan zal in 2021 zijn verdere uitwerking krijgen. Het RIEC-ON participeert nadrukkelijk in dit plan en bij de nadere uitwerking van de verschillende thema's.

In Gelderland-Zuid wordt aangehaakt bij de regionale ontwikkelingen wanneer het gaat om bewustwording, trainingen, inzetten van de weerbaarheidsscan en het doorontwikkelen van het proces 'Van signaal tot interventie'.

Het werkproces 'Van signaal tot interventie' wordt (opnieuw) beschreven en vastgesteld. De bevindingen en aanbevelingen uit de evaluatie van Lysias worden daarbij betrokken. In 2021 wordt volgens het nieuwe werkproces

samengewerkt, om daarmee de integrale casusaanpak (verder) te optimaliseren. Daarnaast wordt een verkenning uitgevoerd voor het organiseren van een vaste samenwerkdag van de verschillende (kern)partners van het RIEC om de integrale samenwerking verder te bestendigen en te versterken

Gelderland-Zuid kent een uitgestrekt buitengebied. Uit (landelijk) onderzoek en uit de ondermijningsbeelden van het RIEC-ON, blijkt dat het buitengebied een ideale omgeving is voor (het ontplooiën van) verschillende vormen van criminaliteit. Ook bleek uit diezelfde ondermijningsbeelden dat (goed) zicht op dit buitengebied veelal ontbreekt. Om meer zicht te krijgen op het buitengebied wordt door het RIEC-ON, als onderdeel van het districtelijk plan van aanpak Veilig Buitengebied, voor elke gemeente een analyse uitgevoerd van het buitengebied. Tevens wordt een samenvattend beeld opgeleverd ten behoeve van het gehele district.

Gelderland-Midden

In het district Gelderland-Midden wordt het thema ondermijning zoveel mogelijk programmatisch opgepakt binnen Samen Weerbaar. De partners nemen deel aan verschillende gremia binnen dit verband (stuurgroep, programma-coördinatie, projectgroepen). Er wordt gepoogd om zoveel mogelijk projecten onder Samen Weerbaar te laten vallen en zo overzicht over nieuwe en bestaande trajecten te krijgen en te houden. Binnen Samen Weerbaar zijn de volgende speerpunten geprioriteerd: drugscriminaliteit, witwassen en zorgfraude.

Het RIEC neemt deel aan de stuurgroep Samen Weerbaar en in het merendeel van alle projecten. Bij die projecten hoort ook het doorontwikkelen van het informatieplein naar een ondermijnings- of actiecentrum, waarbij de aanbevelingen uit het Lysias-rapport worden meegenomen. Het RIEC speelt hierin een belangrijke rol.

Twente

In 2021 wordt de casusgerichte aanpak op het Informatieplein Twente gecontinueerd, waarbij de focus steeds meer wordt gelegd op de facilitators die ondermijning mogelijk maken. Te denken valt aan malafide pandeigenaren, dubieuze verhuurders en ondernemingen die goederen leveren voor de drugsproductie (o.a. growshops). Het accent verschuift van losse casuïstiek gericht op subjecten, naar branchegerichte, gebiedsgerichte en fenomeenanalyses. De onderzoeken sluiten zoveel mogelijk aan bij de prioriteiten die in het programma Ondermijning Twente zijn bepaald: drugs, zorgfraude,

outlaw motorcycle gangs, mensenhandel en witwassen.

De zorgfraude-aanpak krijgt ook in 2021 specifieke aandacht op het Informatieplein Zorgfraude Twente. Het RIEC participeert daarnaast in het bredere project zorgfraude met als doel de barrières aan de voorkant op te hogen en malafide spelers uit te sluiten.

In 2021 gaat het RIEC daarnaast, samen met de partners, verder bouwen aan de verbinding tussen de daderaanpak en slachtofferzorg in het Kenniscentrum Mensenhandel Twente.

De aanbevelingen uit de evaluatie van de informatiepleinen en stuurploegen worden in 2021 nader uitgewerkt. Specifieke aandacht wordt besteed aan intervisie, feedbackloops en professionalisering van de administratieve organisatie. Ook wordt vanuit de stuurploeg ingezet op een betere verbinding met de driehoeken. Tot slot zal in 2021 de samenwerking in het Ondernijningscentrum, waarin live wordt samengewerkt tussen partners, verder geïntensiveerd worden.

IJsselland

Op districtsniveau weten de IJssellandse gemeenten elkaar goed te vinden op thema's waarin overeenkomstige problematiek wordt ervaren. Zo ook ten aanzien van Ondernijning. Daar waar er effectiever samengewerkt kan worden, is dat de laatste jaren ook gebeurd. Concrete voorbeelden hiervan zijn het bestuurlijk instrumentarium APV en BIBOB en de aanpak veilig buitengebied. Een ander concreet voorbeeld waar repressieve en preventieve acties gebundeld zijn, betreft de themawEEK Veilig IJsselland waar verschillende partners succesvol actief zijn geweest in de aanpak van ondernijning. Voor het komende jaar (2021) wordt hier verder vorm en inhoud aangegeven via de volgende doelen en speerpunten:

- Verdere doorontwikkeling informatieplein IJsselland. Met de adviezen van de evaluatie 'signaal tot interventie' onder de arm zal invulling worden gegeven aan de verdere doorontwikkeling van het informatieplein. Daarbij hoort de opstart van een ondernijningscentrum waar we als partners elkaar live treffen, afstemming hebben over signalen en waar kan ter plekke informatie wordt gedeeld.
- In 2021 wordt gestreefd naar een verdere uitrol van de lokale ondernijningsoverleggen. De ambitie is om in de eerste helft van 2021 bestuurlijk commitment (DVO) op te halen om in alle IJssellandse gemeenten een lokaal overleg op te laten starten. Daarbij uiteraard rekening houdend met de

lokale ambitie en beschikbare capaciteit ten aanzien van de aanpak ondernijning. Hierbij wordt tevens geadviseerd om lokaal een eigen jaarplan Ondernijning vast te laten stellen in de lokale driehoek, waarbij vanuit de (lokale) ambitie vertaling dient plaats te vinden naar concrete afspraken en acties.

- De thema's veilig buitengebied en vitale vakantieparken worden in 2021 verder uitgerold waarbij bewustwording, verbeteren van de informatiepositie, bevorderen van de integrale samenwerking en waar mogelijk integrale controles centraal staan.
- Organiseren nieuwe themawEEK Veilig IJsselland waar het thema ondernijning centraal staat. De komende 3 jaar (2021-2023) zal jaarlijks een dergelijke week worden georganiseerd naar voorbeeld van de succesvolle eerste editie in 2020.
- Verdere verkenning tussen het informatieplein en de cockpit; hoe kunnen we elkaars doelen versterken en beide informatieposities bij elkaar brengen. In 2021 zouden we hier concrete resultaten in moeten behalen.
- Het thema zorgfraude vraagt om extra aandacht in IJsselland. In de eerste plaats ondersteunen we vanuit het RIEC aan de voorkant zodat gemeenten en andere partners meer barrières opwerpen om zorgfraude te voorkomen. Aan de achterkant willen we evalueren of het inrichten van een specifiek zorgplein (conform structuur Infoplein) haalbaar is. De eerste zorgfraudecasussen zijn opgepakt en worden begin 2021 geëvalueerd.
- De succesvolle aanpak (project) georganiseerde criminaliteit in Zwolle wordt in 2021 voortgezet en bestuurlijk wordt begin 2021 verkend in hoeverre een bredere IJssellandse aanpak een vervolg kan krijgen. De focus op jonge aanwas is daarbij een specifiek speerpunt en zal worden ondersteund met de extra middelen vanuit de versterkingsgelden.
- Het thema digitale veiligheid is in IJsselland benoemd als speerpunt (RCIV), waarbij het thema ondernijning zeker raakvlakken kent.
- Voor alle inhoudelijke thema's geldt dat de rol van het ambtelijk veiligheidsnetwerk (RCIV) een prominente plek kent en behoudt als adviseur naar de bestuurlijke gremia zoals colleges en het DVO. In 2021 zal daarbij extra aandacht worden besteed om betere verbinding te organiseren tussen alle overlegstructuren die er ambtelijk en bestuurlijk zijn ten behoeve van de brede agenda ondernijning in IJsselland.

Noord- en Oost-Gelderland (NOG)

In 2021 wordt de aanpak van ondermijning voortgezet in het district Noord- en Oost-Gelderland. In 2020 is een drietal onderwerpen geprioriteerd vanuit de districtelijke aanpak ondermijning: drugs, zorgfraude en buitengebied. Bij deze onderwerpen sluiten wij als RIEC zoveel mogelijk aan. Daarnaast is 'de basis op orde' een ander belangrijk thema voor het district NOG. In 2020 was in ongeveer 50% van de gemeenten een lokaal ondermijningsoverleg ingericht. De doelstelling voor 2021 is om dit percentage te verhogen naar 90%. Dit zal resulteren in meer signalen en een betere aanpak tijdens het vervolg van het proces binnen het informatieplein.

Naast het verbeteren van het lokale proces is de doelstelling om met de handreiking van de evaluatie door bureau Lysias, de opvolging en de resultaten van casuïstiek te vergroten. Hierbij is het van belang de behaalde resultaten goed voor het voetlicht te brengen en te delen met partners. Om de samenwerking te verbeteren wordt in 2021 ingezet op het samenwerken op locatie met de partners waarbij live informatie kan worden gedeeld. In eerste instantie één dag per twee weken.

Ook het opzetten van een internationaal informatieplein voor de Achterhoek is een doelstelling in 2021, die door de coronaperiode is doorgeschoven vanuit 2020. In de grensregio wordt veel overschrijdende criminaliteit waargenomen. De analyse van het buitengebied, waarmee gestart is in de Achterhoek, zal in 2021 worden voortgezet binnen de andere gemeenten in de Achterhoek en waar gewenst ook in de rest van NOG.

3.7 Organisatie

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van het RIEC-bureau is in ontwikkeling. Daar waar het RIEC-bureau tien jaar geleden gestart is als een pioniersorganisatie van circa tien personen, is het RIEC doorontwikkeld naar een organisatie met circa 35 personen. Deze groei is ingegeven door de steeds complexere problematiek, die een alsmaar bredere en meer professionele aanpak vergt.

De bedrijfsvoering van het RIEC-bureau moet ervoor zorgen dat de aanpak van ondermijning effectief en efficiënt ondersteund wordt. Zoals in paragraaf 3.1 aangegeven, zal in het eerste half jaar van 2021 de strategische koers richting 2025 bepaald worden. De bedrijfsvoering moet daarop aansluiten en stabiel en flexibel genoeg zijn om te anticiperen op

veranderingen. Daarnaast hebben de reeds in gang gezette ontwikkelingen, zoals de implementatie van de aanbevelingen uit het Lysias-rapport (zie paragraaf 3.2), effect op de bedrijfsvoering. Bovendien zullen we gaan onderzoeken hoe we beter (rijker) kunnen verantwoorden. We zullen gaan toewerken naar een rijkere manier om onze doelen concreet te benoemen en zullen onderzoeken hoe we beter zichtbaar kunnen maken welke doelen zijn behaald of dichterbij zijn gekomen. In 2021 gaan we aan de slag om de theorie van rijker verantwoorden verder eigen te maken zodat we deze vervolgens ook kunnen toepassen in de praktijk.

NR.	Activiteit
31	Implementeren van theorie rijker verantwoorden.

Communicatie

Sinds 2019 investeren we in communicatie als instrument in de aanpak van ondermijning. Het is belangrijk om voorbeelden intern en extern te delen en zo kennisniveau en draagvlak te verhogen. Bovendien schrikt een effectieve communicatie criminelen af. We delen kennis met de communicatieadviseurs van gemeenten, provincies en andere partners en bevorderen onderlinge uitwisseling van kennis en communicatiemiddelen. We stimuleren en ondersteunen een actieve, integrale communicatie over de aanpak van ondermijning op casus- en fenomeenniveau. We spelen een aanjagende, coördinerende en adviserende rol in districtelijke en thematische samenwerkingsverbanden en we helpen actief met advies en communicatiemiddelen. Waar mogelijk zetten we communicatie in als interventiemiddel in casuïstiek. We doen dit samen met communicatieadviseurs van onze partners.

In 2021 willen we de gevormde samenwerkingsverbanden van communicatieadviseurs op districtelijk en regionaal niveau verstevigen en een structureel karakter geven. We bouwen voort op de inmiddels gelegde bodem om de integrale communicatie nog meer vorm te geven, onder andere door het initiëren en coördineren van de integrale communicatie bij themaweken en grote integrale casussen, maar ook door te laten zien wat we bereiken met de aanpak van ondermijning. Door communicatie nog meer en beter in te zetten bij ondermijningsvraagstukken, zal het effect van de aanpak nog groter worden.

NR.	Activiteit
32	Verstevigen en structureel maken van gevormde samenwerking op het gebied van communicatie.

IT

Als RIEC Oost-Nederland zijn we landelijk stevig betrokken bij de gewenste ontwikkelingen op IT-gebied. Het op een veilige manier uitwisselen van persoonsgegevens tussen convenant-partners vormt een belangrijke voorwaarde voor de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit. Dit vindt nu plaats via het digitale platform RIEC-IS. Dit systeem is verouderd en aan vervanging toe. In RIEC-LIEC verband wordt in 2021 gestart met de ontwikkeling van een nieuw digitaal informatie-uitwisselingssysteem. Als RIEC-ON nemen we onder meer deel aan de landelijke werkgroep die voor deze ontwikkeling verantwoordelijk is.

Daarnaast is in 2020 gebleken dat het van groot belang is om een beveiligde manier van digitaal vergaderen te hebben. Als RIEC-ON zijn we betrokken bij het onderzoeken van de meest veilige oplossing.

In onze regio zullen we ons in 2021 gaan richten op het verbeteren van het BIBOB-proces in RIEC-IS, het uitwerken en invoeren van een vernieuwde autorisatiestructuur en het operationeel krijgen van IBase¹.

Daarnaast zal het RIEC Oost-Nederland blijven deelnemen aan de landelijke expertgroep van juristen van de RIEC's waar kennis en ervaring wordt uitgewisseld.

NR.	Activiteit
39	Deelname landelijke expertgroep van juristen.

NR.	Activiteit
33	Deelname landelijke werkgroep informatiebeveiliging.
34	Het ontwikkelen van een opvolger van RIEC IS (informatiesysteem voor informatievastlegging en casuïstiek).
35	Aanhaken bij het onderzoek naar de best beveiligde manier van videobellen.
36	Verbeteren van het BIBOB proces in RIEC IS.
37	Vernieuwde autorisatie structuur in RIEC IS uitwerken in invoeren.
38	Technisch operationeel krijgen van iBase.

Juridisch

In 2020 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor de inwerkingtreding van de Wet Gegevensverwerking door Samenwerkingsverbanden (WGS). Het is momenteel nog niet duidelijk wanneer de WGS exact in werking zal treden. Met een landelijke werkgroep is kritisch gekeken naar de opgenomen werkprocessen in de WGS en de mogelijkheden aanpassingen te laten doen in de Algemene Maatregel van Bestuur. Dit proces zal in 2021 worden voortgezet, afhankelijk van de planning van inwerkingtreding.

¹ IBase is een database omgeving voor het vastleggen en doorzoeken van onderzoeksgegevens. Data uit verschillende bronnen kunnen geïmporteerd, verwerkt en doorzocht worden. Men kan op deze manier alle informatie van één of meerdere onderzoeken één omgeving inzien, doorzoeken en analyseren.

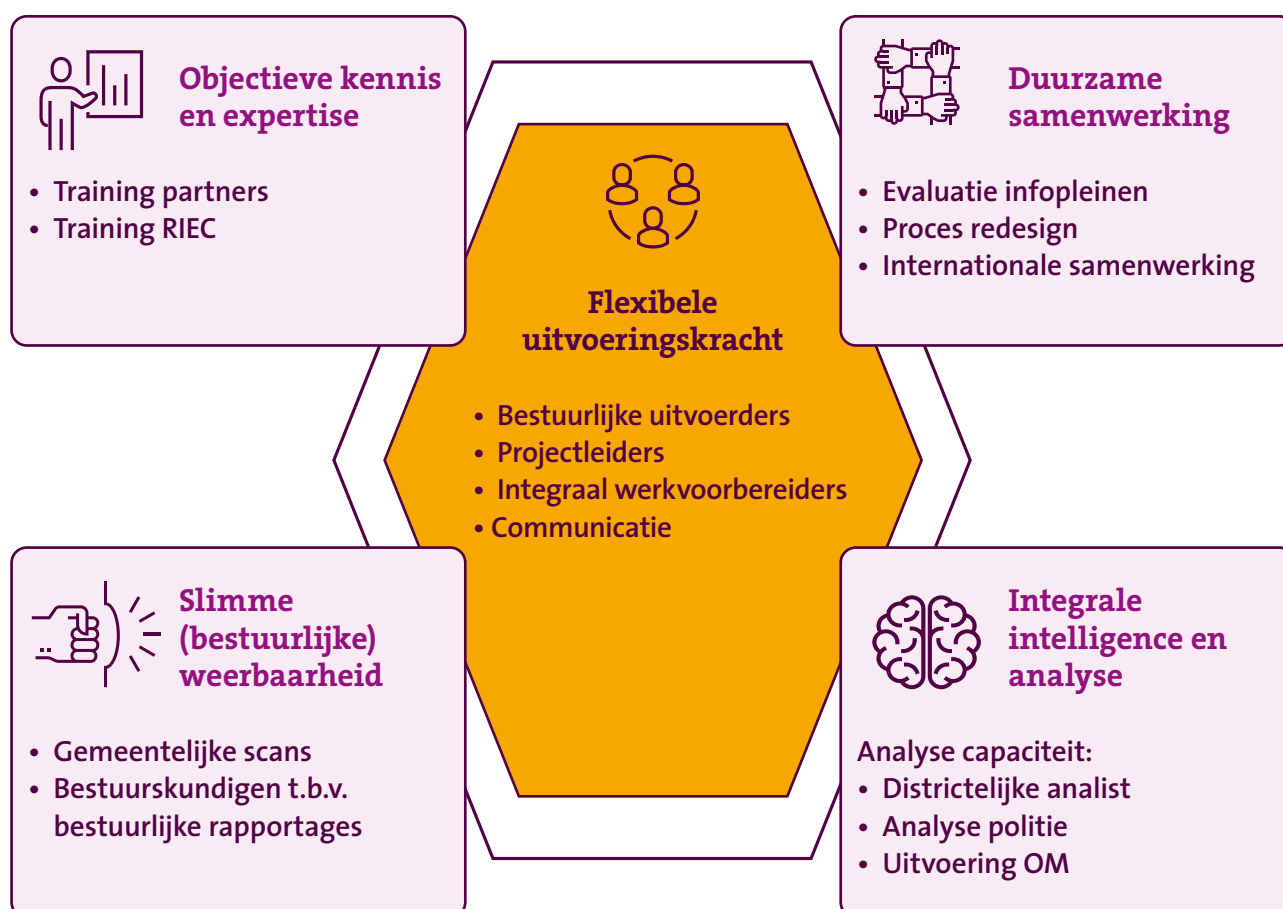
4 Versterkingsplannen, nieuwe claims en het Project Afpakken

Naast de hiervoor genoemde regionale en districtelijke uitdagingen en opdrachten die we voor 2021 hebben, is er een aantal regionale trajecten met een losse financieringsconstructie. Dit betreft het Versterkingsplan Regio Oost-Nederland en het Project Afpakken. Daarnaast zijn er aan Oost-Nederland nieuwe additionele middelen beschikbaar gesteld. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de doelstellingen voor 2021 van de eerste twee trajecten en wordt ingegaan op welke projecten in 2021 gestart zullen worden met de toegekende additionele middelen.

4.1 Versterkingsplan regio Oost-Nederland

In 2018 is het regionale plan voor de versterking van de aanpak van ondermijnende criminaliteit opgesteld voor de periode 2019-2021. Dit is gedaan aan de hand van de

eerder genoemde pijlers in hoofdstuk 2, namelijk: duurzame samenwerking, objectieve kennis en expertise, integrale intelligence & analyse, slimme (bestuurlijke) weerbaarheid en flexibele uitvoeringskracht. Onder deze vijf pijlers is een achttal deelprogramma's ontwikkeld om in Oost-Nederland een structurele en duurzame aanpak van ondermijning te bestendigen. De kern van de aanpak richt zich op het versterken van de onderlinge samenwerking en het vergroten van capaciteit, kennis en vaardigheden bij alle partners en de onderlinge samenwerking. Na de opstartperiode in de tweede helft van 2019 heeft in 2020 corona voor de nodige extra uitdagingen gezorgd. Eind 2020 is daarom besloten, met goedkeuring van het Ministerie van J en V, de planperiode te verlengen tot 2023 en de komende jaren de achterstanden in te halen. 2021 zal dan ook vooral in het teken staan van het inlopen van achterstanden en het actief laten zien van de reeds behaalde resultaten.

Het RIEC binnen de versterkingsaanpak

Het RIEC-bureau heeft een aantal belangrijke opgaven bij de uitvoering van dit regionale plan. Het faciliteert de sturing en uitvoering door een thuisbasis te bieden aan de programmacoördinator, de flexibele projectleiding en de (regiobrede) projectleider buitengebied. Binnen het RIEC-bureau wordt ook de internationale aanpak vormgegeven. Met de structurele versterkingsgelden is ruimte gegeven aan de versterking van het proces 'Van signaal tot interventie'. Met de versterkingsgelden is het tevens mogelijk gemaakt dat binnen elk district een RIEC-team aanwezig is, bestaande uit een accountmanager, een casuscoördinator en een analist.

Daarnaast zorgt het RIEC-bureau voor opleidingen en trainingen, het uitvoeren van een weerbaarheidsscan bij gemeenten en provincies en het verder professionaliseren van het RIEC-bureau. In 2021 zal in lijn met de aanbevelingen uit het Lysias evaluatierapport (zie paragraaf 3.2) de professionaliseringsslag gericht zijn op het verbeteren van de informatiehuishouding, het doorontwikkelen van de RIEC-teams en het toekomstbestendig maken van de organisatie in het licht van de strategische visie richting 2025.

4.2 Nieuwe claims

In september 2020 heeft het RIEC namens de partners in Oost-Nederland een aanvraag gedaan voor de derde tranche van de versterkingsgelden. Van de aangevraagde 3.520.000 euro is 2.811.500 gehonoreerd. Een groot deel hiervan is bestemd voor de verlenging van het lopende regionale versterkingsplan.

De rest van het geld is bedoeld voor de volgende projecten:

- **Aanpak rising stars**
- **Aanpak jonge aanwas in IJsselland**
- **De Risk Factory**
- **#leerlingalert**
- **Versteving positie scholen**
- **Tijdelijke capaciteit t.b.v. ontkleurde casusmanagers en training casusmanagement**

In 2021 zullen de effecten van het verlengen van het lopende versterkingsplan verder in kaart gebracht worden. Van de overige projecten waarvoor geld gehonoreerd is, zullen de plannen in uitvoering gebracht worden. Het RIEC-bureau heeft een rol bij een aantal projecten.

Rol RIEC-bureau in nieuwe projecten nieuwe claims

Als thuisbasis van de programmacoördinator, waar de coördinatie en aanjaagfunctie van het bestaande regionale versterkingsplan plaatsvinden, is het RIEC direct betrokken bij:

- **Deelname project Aanpak jonge aanwas IJsselland**
- **Aannemen casusmanagers in uitvoering**
- **Opnemen training casusmanagement in opleidingskalender**
- **Monitoren, aanjagen en verbinden projecten**

4.3 Project afpakken/Syndru

De in 2019 en 2020 ingezette integrale aanpak van hard drugs en in het bijzonder synthetische drugs, zal in 2021 worden gecontinueerd. Deze aanpak is mogelijk door de gelden die beschikbaar zijn gesteld in het kader van het 'versterken afpakken crimineel vermogen'. De ingezette koers om op basis van integrale intelligence netwerken in beeld te krijgen die zich op enigerlei wijze bezighouden met synthetische drugs, is in 2020 succesvol gebleken met het aanleveren van een drietal criminele samenwerkingsverbanden. Deze aanpak geschiedt deels op basis van kenmerken en indicatoren van subjecten en locaties. Deze werkwijze zal in 2021 verfijnd worden. Doel in 2021 is om deze kennis meer te bundelen met de intelligence binnen de opsporingsdiensten en daarmee ook het financieel opsporen.

In 2021 zal een aantal innovatieve projecten, deels in de vorm van een publiek private samenwerking, zijn beslag krijgen. Dit alles met als doel om andere informatiebronnen aan te boren en zo eerder subjecten, die (al dan niet als facilitator) een wezenlijke rol hebben in de productieketen van de synthetische drugs en hun vermogen in beeld te krijgen. Een voorbeeld hiervan is het onderzoek naar drugslozing in afvalwater.

In 2021 zal ook het Handelingskader Synthetische drugs zijn beslag krijgen. Daarmee zal onder meer de rol die een omgevingsdienst, namens een gemeente, in de bestuursrechtelijke aanpak kan hebben, samengebracht worden met de rol van politie en openbaar ministerie. Het verhalen van schade naar aanleiding van bijvoorbeeld een verontreiniging van een productielocatie voor synthetische drugs, zal in de vorm van een bestuurlijke maatregel ook de veroorzaker in zijn portemonnee gaan treffen.

Aanpak Rising Stars

Het ontwikkelen van een systematiek om jongeren die doorgroeien naar zware, bovenlokale criminele netwerken, de zogenaamde Rising Stars, eerder te ontdekken en hier een persoonlijke aanpak voor te ontwikkelen. Er wordt met behulp van een wetenschappelijk ontwikkelde analysetool, maar ook met een praktische inslag, gekeken naar mogelijkheden voor signalering van Rising Stars in de betrokken gemeenten. Daarbij worden handelingsperspectieven en interventies ontwikkeld voor een effectieve aanpak in de praktijk.

#leerling-/studentenalert

Het voorstel houdt in #leerlingalert/studentenalert verder te professionaliseren en de programmering in de regio uit te bouwen. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk om trainers op te leiden en een programmabureau in te richten. #leerling-/studentenalert is een bewustwordingsprogramma dat zich richt op jongeren op scholen vanaf het 3e leerjaar middelbare school. Tools worden aangereikt om ondermijnende criminaliteit te herkennen en weerstand te bieden tegen de verleiding om snel en veel geld te verdienen met criminaliteit.

Verstevigen positie scholen

Scholen en jeugdwerkers kunnen een belangrijke rol spelen in het herkennen van signalen, en in preventie, weerbaarheid en het tijdig aanpakken van signalen. De regio stelt voor om via twee lijnen te investeren in deze aanpak. In de eerste plaats door het starten van een pilot om scholen te helpen deze rol op te pakken en de verbinding met de verschillende partners, waaronder de gemeente en de politie, in de wijk te verstevigen. Ten tweede door het versterken van de verbinding tussen zorg en veiligheid, met jongerenwerkers als centrale schakel.

Bewustwording doorontwikkelen opleidingsprogramma Risk Factory

Als onderdeel van de pijler 'bewustwording en weerbaarheid jonge adolescenten' wordt ingezet op het uitbouwen van het opleidingsprogramma van Risk Factory. De Risk Factory Twente is een realistische en interactieve werkplaats waar jeugd diverse veiligheidsaspecten beleeft en ervaart. Zelfredzaamheid en handelingsperspectief staan centraal. We willen de Risk Factory uitbreiden naar de doelgroep 14/15-jarigen van het voortgezet onderwijs, en voor hen een leeromgeving neerzetten omtrent ondermijning (drugs en mensenhandel). Daarnaast bestaat de wens om de in Rotterdam lopende expositie 'dealen met drugs' naar Oost-Nederland te halen.

Aanpak jonge aanwas IJsselland

Een belangrijke pijler van het project is om vanuit de analyse zich (onder andere) te richten op het beperken van jonge aanwas aan de criminele clusters en het verstoren van gerelateerde criminele (bedrijfs)processen. De aanpak rust op twee pijlers: strategische analyse van de problematiek en ontwikkelen van een operationele aanpak van criminele clusters.

Versterking capaciteit/ Training casusmanagement

De behoefte aan casusmanagers om ondermijningscasussen binnen Oost-Nederland integraal aan te pakken is groot. De regio verzoekt daarom om aanvullende inzet van 2 fte ontkleurde casusmanagers, t.b.v. begeleiding en coördinatie van projecten. Daarnaast wordt verzocht om budget ten behoeve van trainingen casusmanagement voor ca. 150 personen.

5 Begroting

De begroting voor 2021 is gebaseerd op de begroting van 2020 en kent geen grote beleidsmatige wijzigingen ten opzichte van de begroting 2020. Gezien de financiële en maatschappelijke onzekerheid bij gemeenten, is er voor de tweede maal op rij gekozen om geen indexatie toe te passen op de gemeentelijke bijdrage. Er is uitgegaan van een gemiddelde prijsstijging van circa 2,8 % op lonen en 1,6 % op prijzen (de bedragen zijn vervolgens afgerond). De stijging in loonkosten is opgevangen door de verwachte daling van reis- en verblijfkosten. In verband met de coronapandemie wordt verwacht dat het eerste half jaar de reiskosten lager zullen blijven. De overige stijgingen worden gecompenseerd door de verlaging van de overige uitgaven. Hierdoor zal sneller beroep gedaan worden op financiering van de overige kosten uit de aanwezige projectgelden.

De huidige projectinkomsten betreffen sec de salarislasten van medewerkers in dienst bij of via het RIEC en werkzaam voor de verschillende (versterkingsplan) projecten. M.b.t. een bijdrage voor overhead en/of projectkosten zullen gedurende 2021 afspraken gemaakt worden met de verschillende deelprojectleiders. Verder valt op te merken dat de cofinanciering van partners iets teruggelopen is. Dit is voornamelijk veroorzaakt door het vertrek van een IT-medewerker van de politie die om niet geleverd werd. De inzet van de Belastingdienst en het OM zijn gepresenteerd als pm-post, omdat hierover nog geen concrete afspraken gemaakt zijn. Voor voldoende cofinanciering is minimaal 27.000 euro aan cofinanciering noodzakelijk. Gezien de ervaringen uit het verleden wordt verwacht dat deze cofinanciering in 2021 gerealiseerd wordt.

Inkomsten begroting		
Bijdragen ministerie J en V:		
RIEC algemeen (cofinanciering) 100% subsidie	€ 735.000	
Aanvullende bijdrage J en V (structurele versterking)	€ 390.000	
Bijdrage intelligence & analyse	€ 250.000	
Bijdrage regioplan structureel	€ 600.000	
Subtotaal J en V		€ 1.975.000
Geldelijke bijdragen partners:		
Gemeenten	€ 475.000	
Provincie Gelderland	€ 20.000	
Provincie Overijssel	€ 20.000	
Subtotaal geldelijke bijdragen		€ 515.000
Overige bijdragen in natura (vaste inzet om niet):		
Inzet Politie	€ 193.000	
Inzet Belastingdienst	pm	
Inzet OM	pm	
Nog te realiseren cofinanciering (minimaal):	€ 27.000	
Subtotaal bijdrage in natura		€ 220.000
Overige inkomsten:		
Bijdrage Versterkingsplan	€ 685.000	
Bijdrage overige projecten	pm	
Overige inkomsten	pm	
Subtotaal Overige inkomsten		€ 685.000
Totaal inkomsten		€ 3.395.000

Uitgaven begroting			
Personele kosten:			
Functies:	Fte's		
Management, Beleid & (IT) ondersteuning	6,83	€585.000	
Accountmanagers	8,56	€723.000	
Casuscoördinatie	4,89	€ 334.000	
Analysefuncties	7,83	€368.000	
Projectleiders/ medewerkers	7,61	€ 635.000	
Subtotaal	35,72		€ 2.645.000
Gekapitaliseerde uren partners		€ 220.000	
Subtotaal			€ 220.000
Huisvestingskosten:			
Huur		€ 70.000	
Service & faciliteiten		€ 45.000	
Inrichtingskosten		€ 5.000	
Subtotaal huisvestingskosten			€ 120.000
Automatiseringskosten:			
Service & faciliteiten		€ 105.000	
Investeringskosten		€ 5.000	
Subtotaal automati- seringskosten			€ 110.000
Overige kosten:			
Opleidingen		€ 10.000	
Reis/verblijf/ belkosten		€ 110.000	
LIEC		€ 70.000	
Diversen/ projectkosten		€ 110.000	
Subtotaal overige kosten			€ 300.000
Totaal uitgaven			€ 3.395.000

Spoor	Deelplan	Totaal	Reeds uitgeven	Verplicht	Restant 21/22
Flexibele uitvoeringskracht	Vakantieparken Gelderland	€ 2.170.000	€ 1.445.000	€ 725.000	–
	Bestuurlijk uitvoerders met hands-on mentaliteit	€ 1.260.000	€ 750.000	€ 500.000	€ 10.000
	Bovenregionale problematiek buitengebied	€ 1.000.000	€ 181.816	€ 611.680	€ 206.504
	Vakantieparken Overijssel	€ 600.000	€ 200.000	€ 400.000	–
	Flex-projectleiders	€ 565.000	€ 98.200	€ 91.000	€ 375.800
Integrale intelligence	Versterken intelligence politie	€ 550.000	€ 110.000	440.000	–
	Versterken intelligence OM	€ 485.000	€ 290.000	€ 195.000	–
Slimme weerbaarheid	Gemeentelijke scan en advies lokale middelen	€ 265.000		€ 265.000	–
	Bestuurskundige	€ 620.000	€ 370.000	€ 220.000	€ 30.000
Versterken kennis en expertise	Training partners (verdieping) integrale aanpak ondermijning	€ 250.000	€ 5.479	Pm*	€ 244.521
	Training medewerkers RIEC	€ 100.000	€ 31.763	Pm*	€ 68.238
Versterken ketensamenwerking	Proces-redesign (oa infoplein)	€ 230.000	€ 39.060	Pm*	€ 190.940
	Verbeteren intern en extern samenspel (integraal, lean en mean acteren)	€ 220.000	–	Pm*	€ 220.000
	Internationaal	€ 300.000	€ 55.813	€ 120.000	€ 124.187
Bedrijfsvoering	Programmacoördinatie	€ 335.000	€ 181.154	€ 165.000	€-11.154
Totaal		€ 8.950.000	€ 3.758.285	€ 3.732.680	€ 1.459.035

* M.b.t. de pm-posten is sprake flexibele inzet. Deze is onder andere afhankelijk van verschillende behoeften m.b.t. trainingen en de vervolgbehoefte op de evaluatie van van de informatiepleinen en stuurploegen.

Project Afpakken		Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
	Totaal	2019	2020	2021	2022
Opstellen projectplan	€ 1.473	€ 1.473			
Rioolmetingen	€ 125.000	–	€ 25.000	€ 50.000	€ 50.000
Omgevingsdienstanalist	€ 120.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Analist FIU	€ 165.000		€ 25.000	€ 70.000	€ 70.000
Analist RIEC	€ 197.500	€ 32.500	€ 25.000	€ 70.000	€ 70.000
Syndru container	€ 60.000			€ 50.000	€ 10.000
IT investering & database	€ 75.000		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Onderzoek	€ 40.000			€ 20.000	€ 20.000
Projectmanagement en ondersteuning	€ 89.000	€ 19.000	10.000	€ 30.000	€ 30.000
Communicatie	€ 80.000		20.000	€ 30.000	€ 30.000
Onvoorzien	€ 47.027				
Totaal	€ 1.000.000	€ 82.973	€ 160.000	€ 375.000	€ 335.000

RIEC
Oost-Nederland

Regionaal Informatie
en Expertise Centrum

Postbus 20
7500 AA Enschede
T 0547 857 305

www.riec.nl

(uitgegeven in eigen beheer).

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën,
of op welke andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.